

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/50/2016
Identifikačné číslo spisu:	1207232303
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1207232303.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu B. A., bývajúceho v I., zastúpeného v dovolacom konaní Mgr. Julianou Sumkovou, advokátkou v Novom meste nad Váhom, Námestie slobody 16, proti žalovanej K. A., bývajúcej v I., zastúpenej v dovolacom konaní JUDr. Annou Besedičovou, advokátkou v Ivanke pri Dunaji, Dlhá 7, o náhradu škody a iné, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 51C 303/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. júna 2014 sp.zn. 5 Co 351/2011, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (súd prvej inštancie) rozsudkom z 22. októbra 2008 č.k. 51C 303/2007-66 zamietol žalobu, ktorou žalobca požadoval uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť mu 500 000 Sk s príslušenstvom ako náhradu ujmy spôsobenej podvodným návrhom na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva a zabránením využitia 50 % vlastníctva trojizbového bytu a adekvátny postih za krivé výpovede v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov. Žalobcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 19 680 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietnutie žaloby odôvodnil záverom, že v danej veci žalovaná nezasiahla do osobnostných práv žalobcu podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Údaje (výroky) žalovanej v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedenom na Okresnom súde Bratislava II, že sa dlhodobo starala o svoju starú matku pani Z., že žalobca v rozpore s dobrými mravmi sledoval získanie a zmocnenie sa bytu, že cenu bytu a pozemku uhradila výlučne ona a z peňazí, ktoré nadobudla pred uzavretím manželstva, a že sa žalobca účelovo vyhýbal prekvalifikovaniu svojho zdravotného stavu, že nemali spoločné úspory, ako aj to, že si bez akejkoľvek dohody žalobca ponechal automaticky fotoaparát zn. Nikon, elektrický rezač a ďalšie hnuťelné veci vymenované v návrhu na začatie konania, nepovažoval za exces a za také výroky, ktoré by boli objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach na ochranu osobnosti. S poukazom na to, že základným predpokladom pre priznanie

náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je existencia zásahu do osobnostných práv, a zistenie, že takýto zásah v konaní preukázaný nebol, ustálil, že neprichádza do úvahy priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Za nedôvodný považoval aj nárok na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka, uvedúc, že žalobca nepreukázal vznik škody a ani porušenie právnej povinnosti žalovanou. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 31. augusta 2009 sp.zn. 5Co 232/09 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. sa obmedzil už len na skonštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvého stupňa. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s 224 ods. 1 O.s.p.

3. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len najvyšší súd, dovolací súd) uznesením z 31. mája 2011 sp.zn. 1Cdo 41/2010 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že procesný postup odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní žalobcu bez toho, aby sa predtým rozhodlo o jeho žiadosti o ustanovenie advokáta na odvolacie konanie, bolo porušením práva na súdnu ochranu a predstavovalo vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

4. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. júna 2014 sp.zn. 5 Co 351/2011 pripustil späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa sumy 1.659,70 €, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil. Vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania žalovanej vo výške 743,80 € do rúk jej právnej zástupkyne, do troch dní. Potom ako žalobcovi uznesením zo dňa 25. júla 2011 č.k. 5 Co 351/2011-205 ustanovil advokáta JUDr. Jána Falisa na zastupovanie v odvolacom konaní, a po nariadení odvolacieho pojednávania, na ktorom zopakoval dokazovanie, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, ako aj riadne odôvodnený. Súd prvej inštancie vo veci vykonal postačujúce a uplatneným nárokom zodpovedajúce dokazovanie vedené správnym smerom, rozsudok je presvedčivý a obsahuje všetky náležitosti, ktoré vyplývali z § 157 O.s.p.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a súčasne rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal, že postup odvolacieho súdu, ktorý mu síce ustanovil právneho zástupcu, ktorý bol prítomný i na odvolacom pojednávaní, bez ďalšej možnosti uplatnenia jeho práv, nemohol byť v súlade s právom na spravodlivý súdny proces. Napriek tomu, že v konaní uvádzal ďalšie dôkazy, ktoré mali mať za následok zmenu súdom zisteného skutkového stavu, odvolací súd sa s nimi v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a nevykonával i ďalšie dôkazy, ktoré navrhoval. Poukazoval na nesprávny právny záver oboch súdov nižšieho stupňa, ktoré nevyhodnotili prejavy, tvrdenia a vyjadrenia žalovanej ako spôsobilé zasiahnuť do jeho osobnostných práv a jeho nároky preto zamietli.

6. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadрила.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd

postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

9. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalovaným (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

11. Žalobca namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v prvom rade v postupe súdu, ktorý mu síce ustanovil právneho zástupcu v konaní (v zmysle záverov uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 41/2010), avšak nevyzval tohto zástupcu na doplnenie odvolania.

12. Dovolací súd k tejto tvrdenej procesnej vade dáva do pozornosti, že právny zástupca, ktorý je advokátom, má s poukazom na znenie § 18 ods. 1, 2 zákona o advokácii (zákon č. 586/2003 Z.z. v znení noviel), okrem iného, povinnosť pri výkone advokáta chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi, a postupovať s odbornou starostlivosťou. Odvolací súd uznesením zo dňa 25. júla 2011, právoplatným dňa 12. októbra 2011 (potom ako ho prevzal JUDr. Ján Falis), ustanovil menovaného za zástupcu žalobcu v odvolacom konaní. Od tohto dátumu preto mal povinnosť ustanovený advokát v zmysle hore uvedeného presadzovať záujmy klienta, a odvolací súd vo vzťahu k advokátovi, nemal žiadnu poučovaciu povinnosť (§ 5 ods. 2 O.s.p.). Ako vyplýva z obsahu spisu (č.l. 207 až 230) žalobca predkladal sám dôkazy a jeho právny zástupca ho kvalifikovane zastupoval na odvolacom pojednávaní riadne uskutočnenom dňa 10. júna 2014, kde mu bolo umožnené sa vyjadriť. Takýmto procesným postupom nebola odňatá možnosť žalobcovi konať pred súdom, a preto dovolací súd tvrdenú vadu s poukazom na § 237 písm. f/ O.s.p. nepovažoval za dôvodnú.

13. Žalobca ďalej namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu zakladajúcom jeho nepreskúmateľnosť. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, mohlo ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

14. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

15. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Taktiež skutočnosť, že

dovolateľ mal na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

18. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 251/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v dovolaní zároveň namietal, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne. Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

20. Súd ale právnym posúdením veci neodníma strane sporu možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým bolo možné odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), nezakladá však procesnú vadu zmätočnosti, (viď R 24/2017), a preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

21. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.